

ELINKEINOYHTIÖ TUUSNIEMEN TEOLLISUUS OY:N LAKKAUTTAMINEN

Elinkeino-yhtiö Tuusniemen Teollisuus Oy:n lakkauttamista voidaan perustella ensiksi sillä, että kuntamme elinkeinopolitiikka kaipaa avoimuutta ja toiseksi sillä, että raskaan osakeyhtiömuotoisen rakenteen korvaaminen suoraan kunnan palveluksessa olevan elinkeinoasiamiehen viralla toisi merkittäviä säästöjä.

Tuusniemen kunnan taloudenpitoon on viime aikoina alkanut kohdistua koko ajan voimistuvia säästöpaineita. Säästöjä on tehtykin, ja niitä on kohdistettu myös sellaisille toimialoille, joiden ei missään nimessä tulisi olla yhtiöpäisten säästötoimien kohteina. Itä-Suomen aluehallintovirasto jättikin 27.2.2019 selvityspyynnön, joka koski lääkäripalveluiden riittämätöntä saatavuutta asumispalveluissa.

Maaliskuussa 2019 tapahtuneen lainan konvertoinnin – käytännössä anteeksiantamisen – seurauksena Tuusniemen Teollisuuden taseessa omavaraisuusaste on noussut vuoden 2018 48 prosentista jopa 91 prosenttiin. Tästä on pääteltävissä, että yhtiöllä on varallisuutta noin 235 000 euroa. Mikäli sen toiminta ajettaisiin alas, nuo varat palautuisivat takaisin kunnalle (mahdollisesti tiettyjen vähennysten jälkeen).

Osakeyhtiön kokouspalkkiot vuonna 2018 olivat noin 4000 euroa, eikä se maksa kunnalle tilavuokraa. Tytäryhtiö on myös omiaan aiheuttamaan kunnalle investointipaineita liittyen mm. eri kohteiden rakentamiseen ja kunnossapitoon (yrityskylän tiestö jne.). Kuluvana vuonna (2019) Tuusniemen Teollisuuden masinoimiin hankkeisiin on tarvittu rahaa lähes 476 000 euroa, joista saatujen tukien ja avustusten jälkeen on jäänyt kunnan maksettavaksi yli 227 000 euroa. Laskelma perustuu teknisen lautakunnan pöytäkirjan 4/2019 pykälään 27. Tällaisissa päätöksissä, joiden luulisi kuuluvan kunnan tavanomaiseen päätöksentekoon, Tuusniemen Teollisuus kävelee hyppien keikkuen teknisen lautakunnan yli.

Elinkeino-yhtiön korvaajaksi palkattava elinkeinoasiamies olisi suoraan kunnan palveluksessa oleva virkamies. Hänen tehtäviinsä kuuluisi kunnan ja yrityskentän välisen vuoro vaikutuksen hoitaminen, sen lisääminen ja tehostaminen, sekä myös yrityksille myönnettävistä avustuksista päättäminen. Avustusten jakoperusteet, niiden saajat ja tarkoitukset olisivat julkista tietoa. Yritykset voisivat harkinnanvaraisesti saada tukea esimerkiksi markkinointiin, messuille osallistumiseen, kouluttautumiseen jne. Uuden yrityksen perustaja voisi tarvitessaan saada palkkatukea. Tuet maksettaisiin siten, että ne kattaisivat osan toteutuneista kustannuksista, ja niiden tilitys pohjautuisi yrittäjän esittämiin kuitteihin.

Mikäli elinkeinoasiamiehen bruttopalkka olisi 3500 euroa kuukaudessa, tästä aiheutuvat kustannukset vuositasolla olisivat sivukuluineen 52 000 euroa. Elinkeinotukien kokonaismäärä vuodessa olisi tavanomaisessa päätöksentekomenettelyssä päätettävä asia. Elinkeinoasiamies-malliin siirtyminen toisi kunnalle vuosittain ainakin 100 000 euron säästöt. Tämä riippuu tietenkin mm. siitä, miten paljon yritystukiin budjetoitaisiin varoja. Kertaluonteinen säästö elinkeino-yhtiön lakkauttamisesta, sisältäen kunnalle takaisin siirtyvät pääomat, olisi ainakin 300 000 euroa.

Koillis-Savon Kehityksen vuonna 2014 tapahtuneen alasajon jälkeen – kunnan otettua itsenäisesti vastuun elinkeinopolitiikastaan – jopa Koillis-Savon Kehityksen Tuusniemellä ajamat kelvolliset aloitteet ovat kuihtuneet, eikä Tuusniemen Teollisuuden toiminnasta ole koitunut mitään lisäarvoa. Itse asiassa, vuodesta 2014 lähtien, on Tuusniemellä päättänyt toimintansa kuusi yritystä – vieden mennessään 56 työpaikkaa. Tämä on siis tapahtunut aikana, jolloin elinkeinopolitiikasta on

vastannut nimen omaan Tuusniemen Teollisuus.

Kun Perlacon Oy:ltä tilattiin talouskonsultointi, ei Tuusniemen Teollisuutta sisällytetty siihen, vaan se haluttiin sulkea potentiaalisten säästökohteiden ulkopuolelle. Mikä tavallisen kuntalaisen näkökulmasta tarkastellen näyttää kaikkein helpoimmalta ja otollisimmalta säästökohteelta, näyttää tässäkin tapauksessa olevan aivan erityisessä valtaapitävien suojeluksessa - kuin käenpoika konsanaan. Eli säästökohteita etsitään sitten mieluummin vaikka lakisääteisten palveluiden toteutuksesta.

Uusien yritysten saaminen paikkakunnalle – ja olemassa olevien säilyminen – on erittäin tärkeää; se lienee useimmille kuntalaisillekin täysin selvä asia. Kunnan on suhtauduttava yrityksiin ja yrittäjyyteen myönteisesti ja pyrittävä mahdollisuuksien mukaan lisäämään paikkakunnan houkuttelevuutta. Kuntamarkkinointiin on satsattava. Kuinka paljon; se voitaisiin päättää kuntapolitiikassa. Myös markkinointisuunnitelman teko voisi hyvin olla osana virkamiesten ja luottamushenkilöiden vastuualuetta.

Kunnan omiin projekteihin, joilla elinkeinoelämän edellytyksiä voitaisiin kehittää, olisi edelleen mahdollista anoa hankerahaa EU:lta. Tähänkään ei tarvita kunnan omistamaa osakeyhtiötä välikädenä, vaan kunnan tekninen lautakunta, tekninen johtaja ja elinkeinoasiamies hoitaisivat päätöksenteon.

Tuusniemen Teollisuuden tärkein merkitys näyttääkin olevan, että se mahdollistaa asioiden salaamisen osakeyhtiölain turvin. Salaisuuden verhon takana jaetaan verorahoja ja kustannetaan asioita joillekin, joillakin perusteilla, ja pyritään vaikkapa peittelemään mahtipontisesti järjestettyjen kesäjuhlien (tihkuneiden tietojen mukaan) viisimeroisia tappioita.

Tämä kuntaemosta resursseja imevä, suurelta osin itse itseään ohjaava salailun pesäke on aiheuttanut Tuusniemelle myös “Kittilän taudin oireita”, kuten Suomen Kuvalehti taannoisen juttunsa otsikossa kertoi. Tällainen on omiaan tahraamaan kunnan mainetta. En usko myöskään yrityksen perustamista paikkakunnalle suunnittelevien pitävän erityisen myönteisenä sitä, että elinkeinopolitiikkaa hoidetaan täällä salakähmässä.

Edellä mainitsemiini seikkoihin vedoten esitän, että Tuusniemen Teollisuus Oy lakkautetaan, ja sen tehtäviä hoitamaan kuntaan palkataan virkamies.

Vastuuhenkilö

Raimo Kekäläinen

Tuusniemi